

کتابشناسی مطبوعات فارسی

ایرج افشار

List of Bibliographies and researches of persian periodicals

بمناسبت نمایشگاه « یادگار نمای مطبوعات قدیم زبان فارسی » که از ۱۷ تا ۲۳ اسفند ۱۳۴۸ از طرف کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد دانشگاه تهران در تالار دانشکده هنرهای زیبا برگزار گردید فهرستی از مراجع و منابع برای تحقیق در تاریخ روزنامه نگاری و مجله نویسی ایران در دسترس علاقه مندان قرار داده شد.

الف - مقالات در تاریخ روزنامه های فارسی

آهنگ ، محمد کاظم

سابقه و آغاز ژورنالیسم در افغانستان . آریانا . ج ۲۶ (۱۳۴۷) ش ۳ :
۱۵-۹ و ش ۴ : ۷۷-۸۳ و ش ۵ : ۳۹-۴۳ و ش ۶ : ۸۲-۹۲ و ج ۲۷ (۱۳۴۸)
ش ۳ : ۷۷-۸۰ و ش ۴ : ۶۰-۶۷

[...]

احوال زدن کتاب و گفتگوی با بامه چی . راهنمای کتاب ، ۱ (۱۳۳۷) :

۳۱۹-۳۲۰

افشار ، ایرج

فهرست مجله ها و سالنامه ها و مجموعه ها . فهرست مقالات فارسی . تهران .

۱۳۳۸-۱۳۴۷ . جلد ۲۰ .

اقبال ، عباس

تاریخ روزنامه نگاری در ایران . یادگار . ج ۱ (۱۳۲۴) : ۶-۱۷

اقبال ، عباس

نخستین روزنامه فارسی چاپی در ایران . یادگار . ج ۱ ش ۳ (۱۳۲۳) :

۵۴-۴۹

باستانی پاریزی ، محمدابراهیم

جراید کرمان و کرمانیان چریده نگار . نشریه فرهنگ کرمان (سال تحصیلی ۳۲-

۱۳۳۳) : ۱۳۱ . ص ۱۳۶

برزین ، مسعود

مطبوعات ایران در سالهای ۱۳۴۴-۱۳۴۵ . تحقیقات روزنامه نگاری . ج ۲

ش ۷ (تیر ۱۳۴۶) : ۴-۱۲

پوروالی ، اسماعیل

اولین توقیف و اولین اعتصاب روزنامه‌ها در دوران مشروطیت . تحقیقات

روزنامه نگاری . ج ۱ ش ۱ (دی ۱۳۴۴) : ۱۱-۱۲

خدابخش ، سهراب

تاریخچه کلی و اجمالی مطبوعات زردشتی . هخت . ج ۸ ش ۶ : ۱۰-۱۳ و

ش ۱۰ : ۱۳-۱۶ و ش ۱۱ : ۱۳-۱۶ و ش ۱۲ : ۲۱-۲۳ و ج ۹ ش ۱ : ۱۳-۱۴

و ش ۳ : ۱۹-۲۱ و ش ۴ : ۱۸-۱۹

تربیت ، محمدعلی

تاریخچه مطبعه و مطبوعات ایران . تعلیم و تربیت ، ۴ (۱۳۱۳) : ۶۵۷-

۶۶۴ و ۷۲۱-۷۲۴

تربیت ، محمدعلی

تاریخ تأسیس مطبعه (مطبوعات پارسی) . ارمغان ، ۱۲ (۱۳۱۰) : ۳۶۹-۳۸۱

و ۴۴۸-۴۵۶

تربیت ، محمدعلی

تأسیس مطبعه و آغاز روزنامه نگاری در ایران . باخترا، ۲ (۱۳۱۳) : ۱۹۴-
۱۹۸ (نقل از کتاب تاریخ مطبوعات تألیف ادوارد براون).

تربیت ، محمدعلی

فهرست روزنامه های آذربایجان . دانشمندان آذربایجان . تهران . ۱۳۱۴ .

ص ۴۰۵-۴۱۴

نقی زاده ، سیدحسن

چاپخانه و روزنامه در ایران . کاوه . ج ۶ (۱۳۳۹ق) ش ۶ : ۱۴-۱۶

جواهر کلام ، علی

چاپخانه در ایران . نامه راه (راه نو)، ۴ (۱۳۲۵) : ۲۴۳-۳۴۴

رائین ، اسمعیل

نخستین روزنامه نگار و روزنامه در ایران . [در مقدمه] سفرنامه میرزا صالح

شیرازی . تهران . ۱۳۴۷ . ص ۱۹-۳۰

[...]

روزنامه نویسی در مشهد . نشریه فرهنگ خراسان . ج ۲ (۱۳۳۷) ش ۱۰/۱۱ :

۴۴-۴۵

رضوانی ، محمد اسمعیل

سیری در نخستین روزنامه های ایران . بررسیهای تاریخی . ج ۲ ش ۱ : ۲۱۶-

۲۳۱ و ش ۲ : ۱۵۷-۱۷۸ و ش ۳/۴ : ۲۹۵-۳۲۲ و ش ۵ : ۶۱-۷۵ و ج ۳ ش ۱ :

۱۳۵-۱۴۶

شاهرودی ، اسماعیل

نظری به سیر تاریخی روزنامه ها و مجلات هنری در ایران . علوم اسلامی . ج ۳

ش ۲ (۱۹۶۲) ۱۰۹-۱۱۵

صدر هاشمی ، محمد

چند روزنامه مهم در زمان ناصرالدینشاه . یادگار . ج ۲ (۱۳۲۴) ش ۳ :
۶۱-۵۱ و ش ۴ : ۵۷-۵۱ .

صدر هاشمی ، محمد

آغاز پیدایش روزنامه در ایران . تحقیقات روزنامه نگاری . ج ۴ ش مسلسل ۱۳
(۱۳۴۷) . ۱۰-۱۹ (نقل از کتاب تاریخ و جراید مجلات فارسی) .
[...]

عکس اولین روزنامه ایران . تحقیقات روزنامه نگاری . ج ۳ ش ۱۱/۱۲
(مهر ۱۳۴۷) : ۵۴ .

صفی نیا ، رضا

راجع به تاریخ روزنامه نگاری در ایران . یادگار . ج ۲ (۱۳۲۴) ش ۱ : ۱۳-۳۷
قائم مقامی ، جهانگیر

[درباره روزنامه] . بررسیهای تاریخی . ج ۳ (۱۳۴۷) ش ۳/۴ : ۳۱۹-۳۲۲
گلبو ، فریده

پیدایش و تحول نشریات اختصاصی بانوان در ایران . تحقیقات روزنامه نگاری .
ش ۱۶ (۱۳۴۸) : ۴۱-۴۷

مشایخ فریدنی ، محمدحسین

ورقی از تاریخ روزنامه نویسی ایران . هلال . ج ۱ ش ۶ (۱۳۳۲) : ۱۶-۱۹

۵۲۹

مشیری ، علی

اولین روزنامه ایرانی . سخن ، ۱۴ (۱۳۴۳) : ۶۰۹-۶۱۱

نخجوانی ، حسین

تاریخچه انتشار روزنامه ها و مجلات آذربایجان و تبریز از صدسال پیش تا کنون .

نشریه دانشکده ادبیات تبریز ، ۱۵ (۱۳۴۲) : ۱-۱۴

نفیسی ، سعید

صنعت چاپ مصور در ایران . پیام نو . ج ۲ (۱۳۲۵) ش ۵ : ۲۲-۳۵

نفیسی ، سعید

نخستین چاپهای مصور در ایران . راهنمای کتاب ، ۱ (۱۳۳۷) ۲۳۲-۲۴۰

نفیسی ، سعید

مطبوعات . ایرانشهر . تهران . ۲ (۱۳۴۲) : ۱۲۴۷-۱۲۶۳

نفیسی ، سعید

نمایشگاه گراور در ایران . جهان نو ، ۲ (۱۳۲۶) : ۴۱۳-۴۱۳

نفیسی ، محمود

تاریخچه مطبوعات ایران . تحقیقات روزنامه نگاری . ج ۴ ش مسلسل ۱۳

(۱۳۴۷) : ۳۹-۴۱ و ش ۱۴ : ۳۹-۴۱ و ش ۱۵ (فروردین ۱۳۴۸) : ۴۷-۵۱

و ش ۱۶ : ۵۴-۵۸

نفیسی ، محمود

نگاهی به روزنامه ها و مجلات ایران تا قبل از شهریور ۱۳۲۰ . تحقیقات

روزنامه نگاری . ج ۳ ش ۱ (مسلسل ۹) : ۵۶-۵۸ و ش ۲ (مسلسل ۱۰) : ۴۳-

۴۰ و ش ۳ و ۴ (مسلسل ۱۱/۱۲) : ۵۷-۵۸ و ش ۱۳ : ۵۳-۵۴ و ش ۱۴ :

۴۹-۵۱ و ش ۱۵ : ۵۷-۵۹ و ۱۵ : ۶۲

نواب بوشهری ، مهدی

بررسی مجلات اقتصادی ایران . تحقیقات روزنامه نگاری . ج ۴ (۱۳۴۷) ش

مسلسل ۱۴ : ۲۸-۸۳

ویلبر ، دنالد

مطبوعات افغانستان . دانش ، ۲ (۱۳۳۹) : ۴۸۵ - ۴۸۷

ب - گیب فارسی در تاریخ مطبوعات فارسی

ابوالضیاء ، پروین

راهنمای روزنامه‌های ایران . ۱۳۴۷ . تهران . مرکز اسناد و مدارک علمی ایران . دی ۱۳۴۸ - وزیری . ۷۳ ص .

(معرفی ۱۲ روزنامه که در سال ۱۳۴۷ در ایران نشر شده‌است .)

براون ، ادوارد

تاریخ مطبوعات و ادبیات ایران . جلدهای اول و دوم ترجمه محمد لوی عباسی و جلد سوم ترجمه رضا صالح زاده - تهران - کانون معرفت - ۱۳۳۶ تا ۱۳۴۱ ش . ۳ جلد .

برزین ، مسعود

سیری در مطبوعات ایران . تهران . ۱۳۴۴ . رقمی . ۱۷۲ ص .
(بعضی است درباره مطبوعات کنونی ایران .)

رائین ، اسمعیل

اولین چاپخانه ایران . تهران . روزنامه آلیک . ۱۳۴۷ . وزیری . ۲۷ ص .

رابینو ، ه. ل.

صورت جراید ایران و جرایدی که در خارج ایران به زبان فارسی طبع شده‌است . رشت . مطبعة عروة الوثقی . ۱۳۲۹ ق . ۱۸ ص .
(حاوی اسم ۲۴۳ روزنامه قدیم .)

سلطانی ، پوری

راهنمای مجله‌های ایران ۱۳۴۷. تهران. مرکز اسناد و مدارك علمی ایران.
۱۳۴۸. وزیری. ۱۵۵ ص.
(معرفی نامه ۲۴۴ روزنامه است.)

صدرهاشمی ، محمد

تاریخ جراید و مجلات ایران. اصفهان. ۱۳۲۷ تا ۱۳۳۲ ش. چهارجلد.
۳۵۱+۳ و ۳۳۹+۳ و ۱۸۹+۳ و ۳۴۴ ص.

این کتاب عبارت است از فهرست تفصیلی ۱۱۸۶ روزنامه و مجله که بزبان فارسی تا سال ۱۳۲۰ شمسی بزبان فارسی در ایران و ممالک دیگر نشر شده است. کتاب مرتب بر حروف الفبائی اسماء نشریات است.

صلحجو ، جهانگیر

تاریخ مطبوعات در ایران و جهان [تهران. اسیر کبیر] ۱۳۴۸. جیبی. ۲۳۶ ص.
(کتابهای سیمرخ، ۵۶)

مایلهروی ، غلامرضا

معرفی روزنامه‌ها، جراید، مجلات افغانستان. [کابل] ۱۳۴۱. رقی. ۱۴۴ ص.
(معرفی ۱۰۸ روزنامه و مجله را در بردارد.)

ج = کتابهای فارسی روزنامه‌نگاری**پیرزاده ، فریدون**

آئین روزنامه‌نگاری. تهران. ۱۳۴۱. رقی. ۳۰۵ ص.

مستوفی ، شمس

اصول روزنامه‌نگاری در جهان و ارزش مطبوعات در دنیای امروز. تهران.
۱۳۴۳. وزیری. ۱۵۹.

هیأت ، فیروز

روزنامه نگاری و تاریخ آن در جهان . [تهران . کانون معرفت . ۱۳۳۳] رقی .

۸۱ ص .

یوست ، گاسپرس

اصول روزنامه نگاری . ترجمه مهین دخت صبا . تهران . دانشگاه تهران . ۱۳۳۸ .

وزیری . ۱۶۱ ص . (انتشارات دانشگاه تهران . ش ۶۴۰)

د - کتب و مقالات اروپائی

Bennigsen , A.- La Presse et le Mouvement National chez les Musulmans de Russie avant 1920. Par A.E. et Ch. Lememercier - Quelquejay . Paris, Mouton, 1964. 386 p.

Browne , E. G.- The Press and Poetry in Modern Persia . Cambridge , 1914 . xl + 357p.

Elwell - Sutton , L. P.- The ranian press , 1941 - 1947. **Iran** . 6 (1968) pp. 65 - 104.

Muhammad Baqir - The Press in Iran (from the Earliest Times to 1955). 67 p.

Pellissier , R. - 2000 Revues l'Asie. Paris; 1964.

قسمت مجلات ایران توسط ایرج افشار تدوین شده است .

ه - مطبوعات ارمنی که در ایران نشر شده

راهنمای مطبوعات ارمنی در ایران و جهان به سال ۱۹۶۸ (۱۳۴۷) . تهران .

روزنامه آلیک . ۱۹۴۷ . وزیری ، ۴۱ ص .

و - فهرستهای مقالات

افشار ، ایرج

فهرست مقالات فارسی . . . مسائل ایرانشناسی . تهران . دانشگاه تهران .
۱۳۴۷-۱۳۴۰ . دو جلد .

افشار ، ایرج

فهرست مقالات حقوقی [با همکاری] یوسف موسی زاده فصیح [و] ابراهیم صمدانی .
تهران . دانشگاه تهران . ۱۳۴۷ .

بانک مرکزی ایران . کتابخانه .

فهرست موضوعی مقالات اقتصادی . ۱۳۴۴-۱۳۴۰ . تهران . ۱۳۴۶ .

بنی آدم ، حسین

[فهرست مقالات آموزش و پرورش . مندرج در] کتابشناسی آموزش و پرورش .
تهران . انجمن کتاب . ۱۳۴۶ .

فرزانه پور ، غلامرضا

[فهرست مقالات اقتصادی . مندرج در شماره های مسلسل مجله تحقیقات -
اقتصادی .]

گنجی ، محمدحسن

فهرست مقالات جغرافیائی . با همکاری جواد صفی نژاد . تهران . دانشکده
ادبیات . ۱۳۴۱ .

مرکز اسناد و مدارک علمی ایران

فهرست مندرجات مجله های علمی و علوم اجتماعی . (دوره اول)
از شهریور ۱۳۴۸ بطور ماهانه انتشار می یابد .

دانشگاه تهران. مؤسسه مطالعات و تحقیقات علوم اجتماعی

فهرست مقالات مربوط به علوم اجتماعی. تهران. ۱۳۴۷.

ح - مجله‌های روزنامه‌نگاری

مجله تحقیقات روزنامه‌نگاری به مدیریت و صاحب امتیازی فریدون پیرزاده

از سال ۱۳۴۴ هر سه ماه یکبار انتشار می‌یابد.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی